Gemeente Loon op Zand – Resultaten onderzoek Loon op Zand in beweging naar aardgasvrij

September / oktober 2021

Het PON & Telos | drs. Karin du Long en Daphne van de Ven Msc

Resultaten van het onderzoek

1. Inleiding
2. Mening over klimaatverandering
3. Energiebesparing
4. Alternatieven voor aardgas
5. Informatiebehoefte

Onderzoeksverantwoording

Opmerking bij de tabellen en figuren:

- Door afrondingsverschillen komt het totaal niet altijd exact op 100% uit maar soms op 99% en soms op 101%.
- ‘N’ staat voor het aantal mensen dat een vraag beantwoord heeft.

1. Inleiding

Thema van het onderzoek

Loon op Zand in beweging naar aardgasvrij
In het Klimaatakkoord van Parijs is onder andere afgesproken dat alle gebouwen voor 2050 aardgasvrij moeten zijn. Dat betekent dat we geen aardgas meer gebruiken om binnenruimtes te verwarmen, om te koken of om warm water in onze woningen, winkels en bedrijven te krijgen. In de Transitievisie Warmte legt de gemeenteraad van Loon op Zand eind van dit jaar globaal vast hoe de gemeente stap voor stap aardgasvrij kan worden. Ook energiebesparing is daarin een belangrijk onderdeel. Iedere vijf jaar stellen we deze visie bij, in samenspraak met maatschappelijke organisaties en inwoners. Meer hierover lees je op http://www.loonopzand.nl/aardgasvrij

De gemeente heeft onderzoek gedaan onder inwoners om te horen wat zij doen om energie te besparen of de overstap te maken naar andere bronnen dan aardgas. Ook is gevraagd naar de informatiebehoeften van inwoners. De resultaten van het onderzoek leest u in deze rapportage.

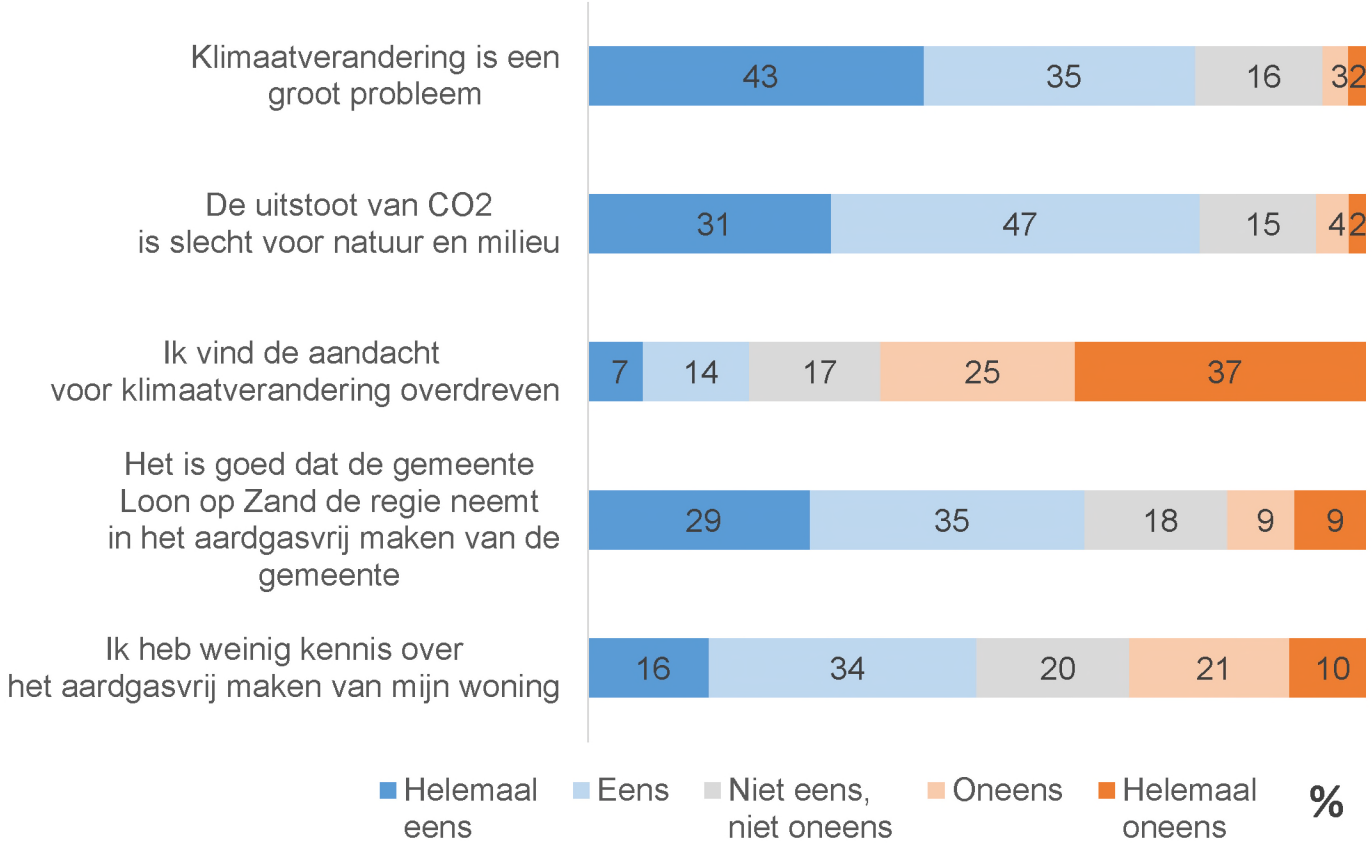
Veldwerk(periode) en respons

Het onderzoek is uitgevoerd op 2 verschillende manieren:

- **Inwonerpanel Loon op Zand**: het inwonerpanel telt op dit moment 206 panelleden (peildatum 28.09.2021). 149 daarvan vulden de vragenlijst voor dit onderzoek in.
- **Website en social media**: via een oproep op social media-kanalen en de website van de gemeente zijn inwoners uitgenodigd de online vragenlijst in te vullen. 107 vulden op deze manier de vragenlijst in.
- Tussen 15 en 27 september 2021 hebben in totaal **256 inwoners** meegewerkt aan het onderzoek.
- Om betrouwbare uitspraken te doen over de gehele gemeente, hebben we minimaal 375 respondenten nodig. Het is om die reden niet mogelijk om op basis van de resultaten van het onderzoek uitspraken te doen over de totale populatie. Wel geven de resultaten daarvan een indicatie. De onderzoeksverantwoording is op de laatste pagina weergegeven.

2. Mening over klimaatverandering

Vraag: Kun je aangeven in hoeverre je het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

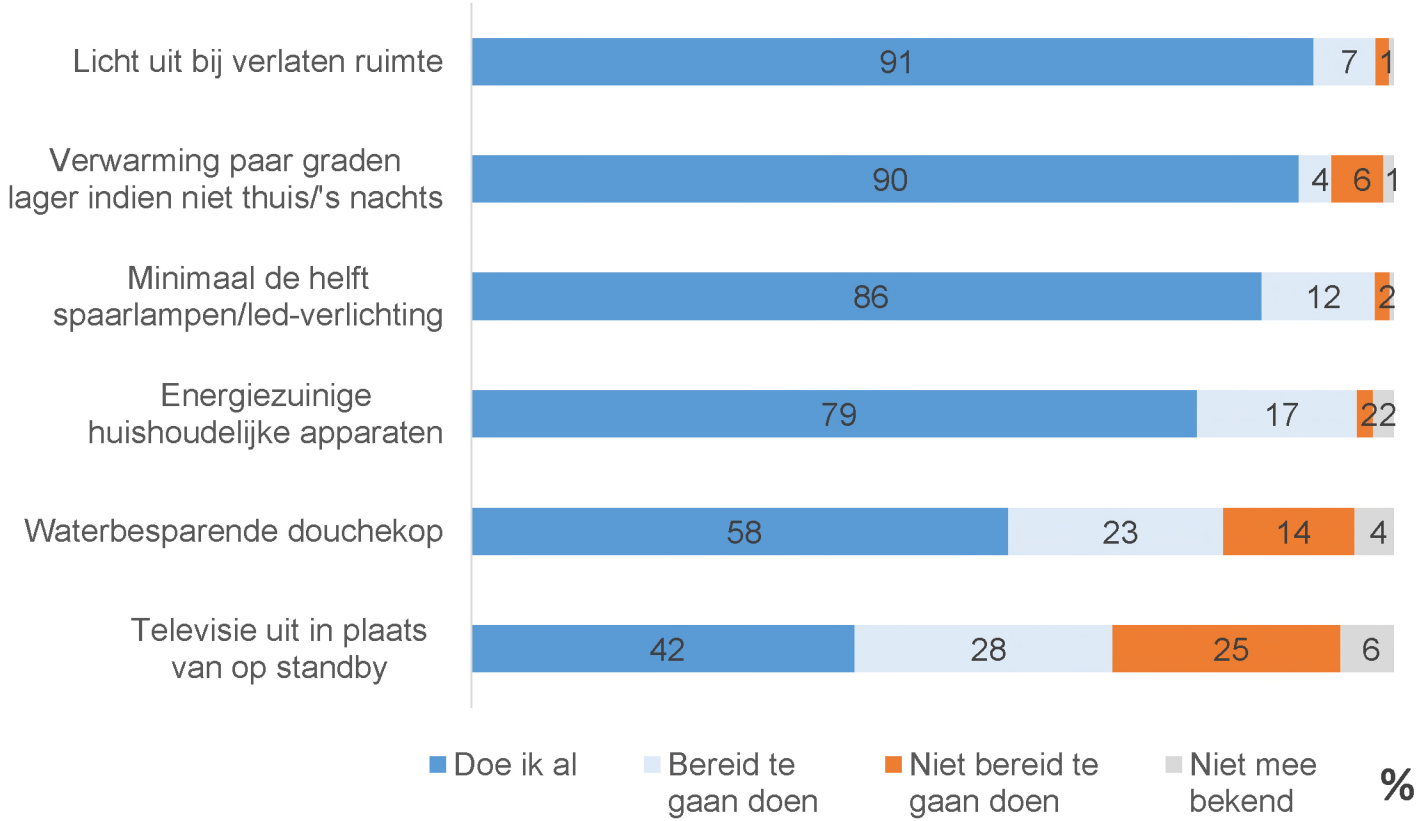
Toelichting

78% van de respondenten is het (helemaal) eens met de stellingen dat de klimaatverandering een groot probleem is en dat de uitstoot van CO2 slecht is voor natuur en milieu.
Een op de vijf respondenten vindt de aandacht voor klimaatverandering overdreven, 61% vindt van niet.
Daarnaast vindt bijna twee derde van de respondenten (64%) het goed dat de gemeente Loon op Zand de regie neemt in het aardgasvrij maken van gemeente.
Tot slot geeft de helft van de respondenten aan weinig kennis te hebben over het aardgas vrij maken van hun woning.

3. Energiebesparing (1)

Vraag: Wat doe jij al om energie te besparen of ben je bereid te gaan doen?

Toelichting
91% van de respondenten doet het licht uit bij het verlaten van een ruimte en 90% zet de verwarming ‘s nachts of indien zij niet thuis zijn een paar graden lager.
Daarnaast heeft 86% van de respondenten voor minimaal de helft van alle verlichting thuis spaarlampen of led-verlichting.
Ook hebben 4 op de 5 mensen energiezuinige huishoudelijke apparaten thuis en gebruikt 58% een waterbesparende douchekop.
Minder dan de helft (42%) zet de televisie uit in plaats van op standby, een kwart is niet bereid dat te doen.

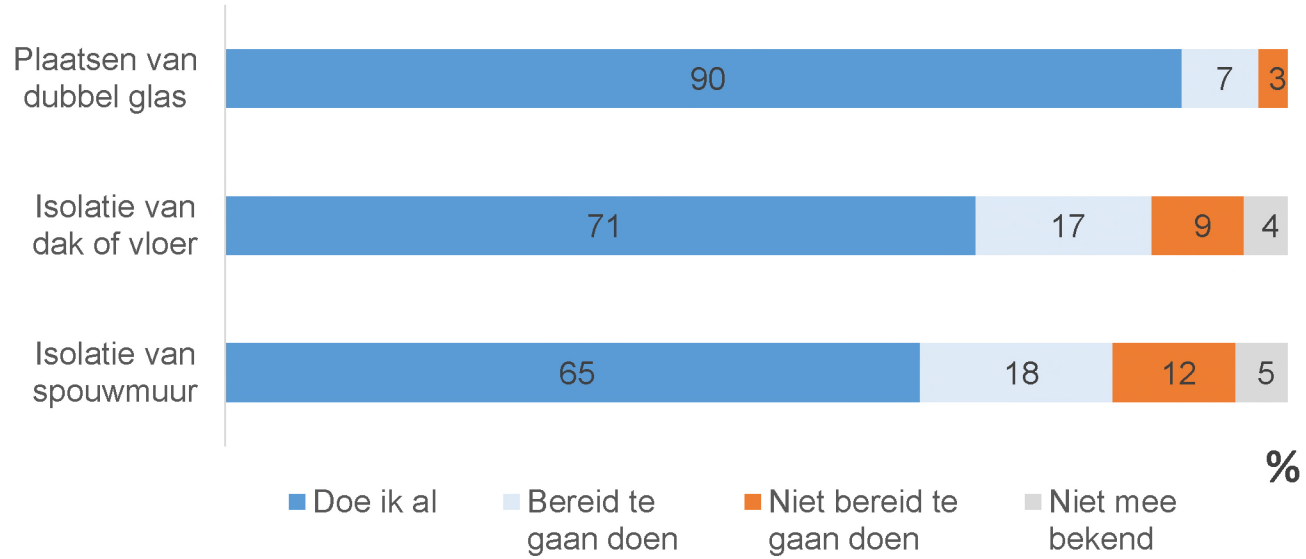

3. Energiebesparing (2)

Vraag: Wat doe jij al om energie te besparen of ben je bereid te gaan doen?

Toelichting
90% van de respondenten heeft al dubbel glas in huis, 7% is bereid dit te gaan plaatsen. Daarnaast heeft 71% van de respondenten het dak of vloer al geïsoleerd en is 17% van de respondenten bereid dit te doen.
Tot slot heeft een derde van de respondenten spouwmuurisolatie aangebracht en is 18% van de respondenten bereid dit te gaan doen.

9% van de respondenten geeft aan niet bereid te zijn om hun dak of vloer te isoleren en 12% is niet bereid om de spouwmuur te isoleren.

3. Energiebesparing – Toelichting

Vraag 5: Je geeft aan niet bereid te zijn tot een of meer de mogelijkheden om energie te besparen. Kan je toelichten waarom dat is?
Respondenten konden een toelichting geven waarom ze niet bereid zijn tot een of meer de mogelijkheden om energie te besparen.
Een overzicht met alle antwoorden die respondenten gegeven hebben, is los van deze rapportage aan de gemeente verstrekt.
Hieronder geven we ter illustratie enkele citaten van respondenten weer.

'De kosten en de moeite van de investering wegen niet op tegen de uiteindelijke besparing.'

'Ik bespaar op andere manieren al zo veel mogelijk. Ik wil stukje comfort houden en het is te duur.'

'Vanwege gebruikersgemak: waterbesparende douchekop geeft niet de ontspanning die ik nodig heb en tv op stand-by verbruikt niet veel energie.'

'Het klimaatprobleem is een wereldwijd probleem en stopt niet bij de Nederlandse grens. We gaan als Nederland momenteel te snel, de impact op het milieu is veel groter als eerst de meest vervuilende landen aangepakt worden.'

3. Energiebesparing (3)

Vraag 6: Je geeft aan dat je bereid bent om één of meerdere maatregelen te nemen waarmee je energie bespaart. Kun je aangeven wat je nodig hebt om daadwerkelijk deze stap te zetten?
Meerdere antwoorden mogelijk (n=163)
Deze vraag is alleen gesteld aan mensen die bij een van de energiebesparende maatregelen 'bereid te gaan doen' hebben aangekruist.

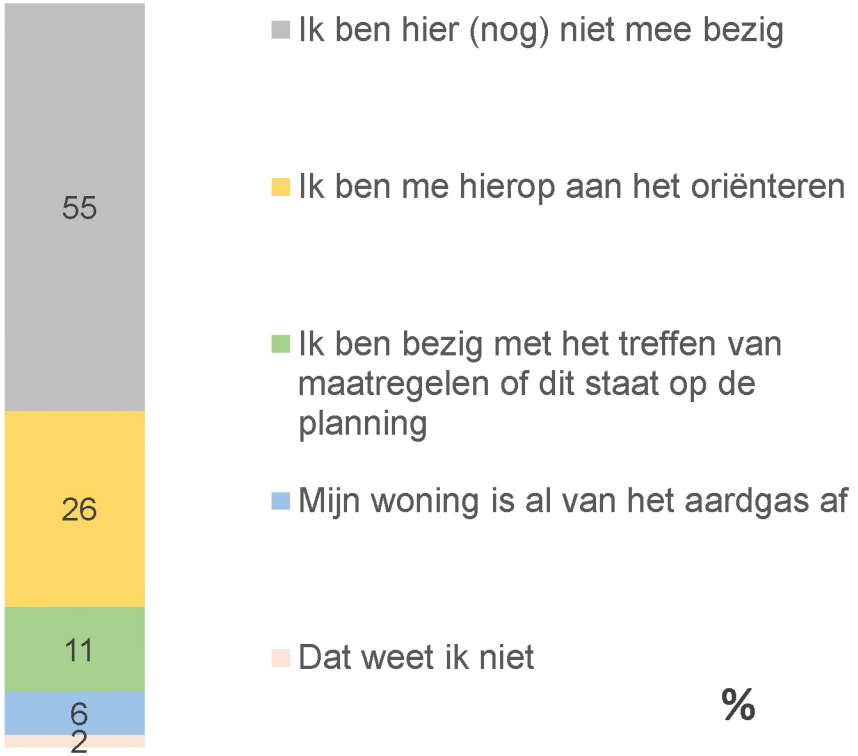

Toelichting
De helft van de respondenten geeft aan financiële middelen om de besparingsmaatregel toe te kunnen passen nodig te hebben. 45% van de respondenten heeft behoefte aan technische informatie over wat mogelijk is in zijn/haar huis. Bijna 40% heeft behoefte aan inzicht in de kosten om daadwerkelijk te stap te zetten tot een maatregel om energie te besparen.

4. Alternatieven voor aardgas (1)

Vraag 7: In hoeverre tref je nu al voorbereidingen of maatregelen om in jouw woning van aardgas over te stappen naar een andere warmtebron? (n=225)

Toelichting
Iets meer dan de helft (55%) van de respondenten is (nog) niet bezig om de woning van het gas af te halen en over te stappen naar een andere warmtebron. 26% is zich aan het oriënteren op een andere warmtebron dan aardgas. 11% is bezig met het treffen van maatregelen om de woning gasvrij te maken, 6% woont in een woning die al van het aardgas af is.

Toelichting uit vragenlijst:

Alternatieven voor aardgas: duurzame warmte
In de meeste huishoudens is aardgas nu nog een vanzelfsprekende keuze voor verwarmen, warm water en koken. De komende jaren gaat dit geleidelijk veranderen: het doel is om in 2050 in plaats van aardgas allemaal gebruik te maken van duurzamere warmtebronnen in woningen, winkels en bedrijfspanden. Dit gebeurt bijvoorbeeld via een warmtenet, elektrisch verwarmen of door op termijn aardgas te vervangen door groengas of waterstofgas.

4. Alternatieven voor aardgas – Toelichting

Toelichting vraag 8: Kun je aangeven waarom je hier (nog) niet mee bezig bent?
Respondenten konden een toelichting geven waarom ze (nog) niet bezig zijn met alternatieven voor aardgas.
Een overzicht met alle antwoorden die respondenten gegeven hebben, is los van deze rapportage aan de gemeente verstrekt.
Hieronder geven we ter illustratie enkele citaten van respondenten weer.

'Ik wacht af op wat komen gaat en hoe. Ik hoop dat bestaande gasleidingen gebruikt gaan worden voor waterstof en dat, net als toen Nederland lang geleden overging op aardgas, de regering, het rijk hier het initiatief en de verantwoordelijkheid voor neemt.'

'In Nederland moet je van het aardgas af, terwijl je in Duitsland subsidie krijgt als je op aardgas gaat. Verder worden de kosten bij de bewoners neergelegd, wat naar mijn mening niet terecht is.

'Aardgasloos is in mijn ogen te duur en inmiddels achterhaald. Het is beter om de industrie hiervan af te halen. Toekomst is waterstofgas.'

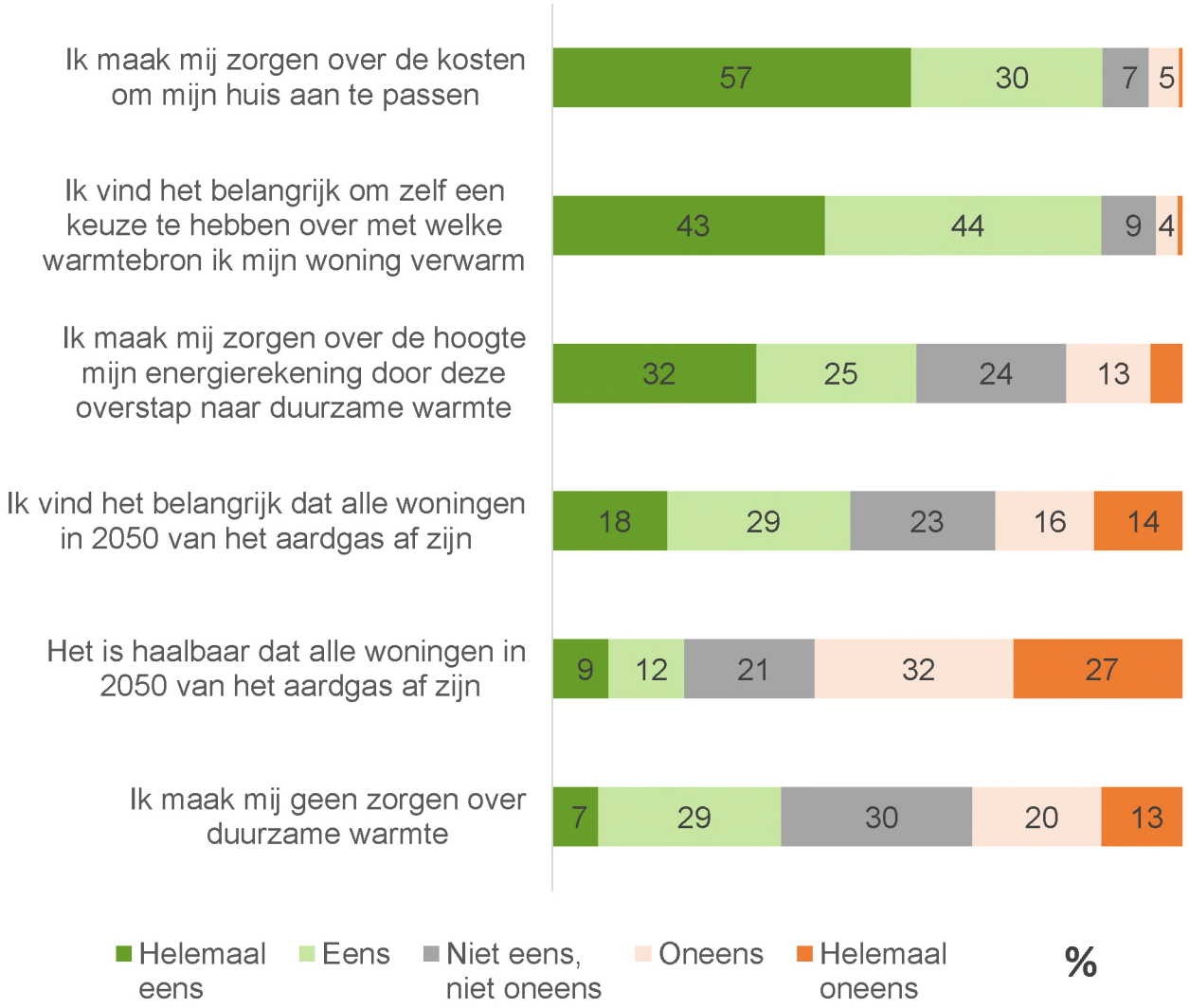
'Er is nog geen geschikt alternatief zoals ook cv via zonnepanelen, warmte pomp maakt lawaai en geen ruimte voor. Misschien kan de gemeente iets collectiefs doen met zonnepanelen.'

4. Alternatieven voor aardgas (2)

Vraag 9: Hoe kijk je naar de overstap van aardgas naar een andere warmtebron voor koken, warm water en het verwarmen van jouw woning?

Toelichting

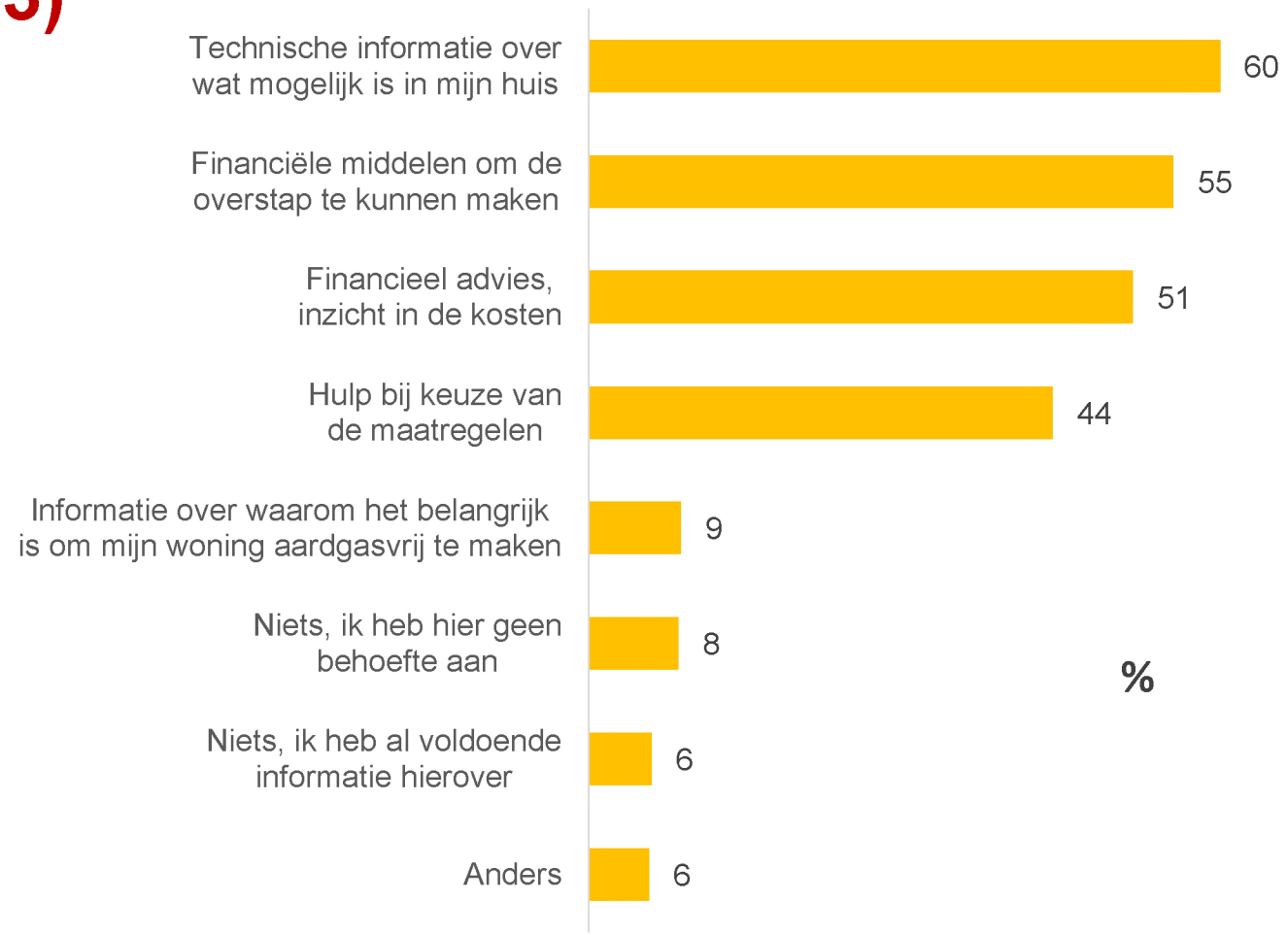
87% van de respondenten maakt zich zorgen over de kosten van het aanpassen van hun huis en 57% maakt zich zorgen over de hoogte van de energierekening door overstappen naar duurzame warmte.
Daarnaast vindt 87% van de respondenten het belangrijk om zelf een keuze te hebben over welke warmtebron hun huis verwarmt. Iets minder dan de helft (47%) vindt het belangrijk dat alle woningen in 2050 van het aardgas af zijn, 30% vindt dat niet belangrijk. De meerderheid (59%) denkt echter dat het niet haalbaar is dit in 2050 gerealiseerd te hebben.
36% van de respondenten maakt zich geen zorgen over duurzame warmte en 33% maakt zich wel zorgen over duurzame warmte.

4. Alternatieven voor aardgas (3)

Vraag 10: Wat heb je nodig om (nog meer) stappen te zetten om jouw woning aardgasvrij te maken? Meerdere antwoorden mogelijk. (n=206)

Toelichting
60% van de respondenten geeft aan technische informatie over de mogelijkheden van hun huis nodig te hebben om verdere stappen te zetten naar het aardgasvrij maken van de woning. Daarnaast hebben meer dan de helft van de respondenten (55%) financiële middelen of financieel advies, inzicht in de kosten nodig om de overstap te kunnen maken.

5. Informatiebehoefte (1)

Vraag 11: Op welke manier zou je informatie willen ontvangen over energiebesparing en/of het aardgasvrij maken van jouw woning? Meerdere antwoorden mogelijk. (n=222)

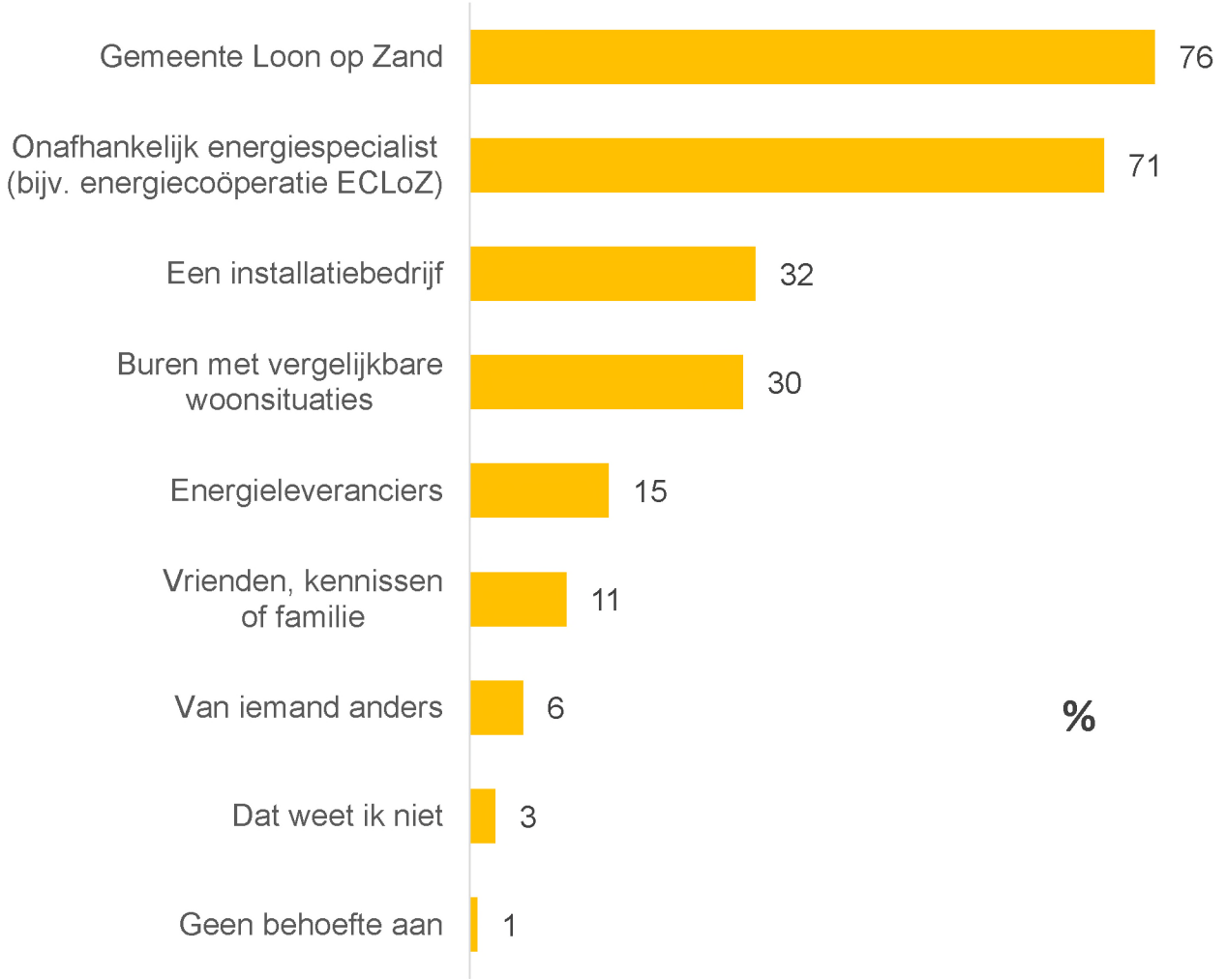
Toelichting
42% van de respondenten geeft aan informatie over energiebesparing en/of het aardgasvrij maken van hun woning te willen ontvangen via een online nieuwsbrief. 41% wil via een persoonlijk gesprek geïnformeerd worden. En ongeveer 1 op de 3 respondenten wil informatie hierover lezen via de website van de gemeente (32%).

5. Informatiebehoefte (2)

Vraag 12: Van wie zou je graag informatie willen ontvangen? Meerdere antwoorden mogelijk. (n=188)
Deze vraag is alleen gesteld aan respondenten die aan hebben gegeven behoefte te hebben aan informatie over energiebesparing.

Toelichting
Drie kwart van de respondenten wil informatie over energiebesparing of het aardgasvrij maken van de woning ontvangen van de gemeente. 71% wil geïnformeerd worden door een onafhankelijke energiespecialist zoals de energiecoöperatie.

6. Onderzoeksverantwoording

Verdeling respons naar methode, leeftijdsgroep, geslacht en woonplaats (ongewogen)

Methode	N	%
Inwonerpanel	149	58
Open link	107	42
Totaal	**256**	**100**

Type woning	N	%
Koopwoning	230	90
Huurwoning	26	10
Totaal	**256**	**100**

Leeftijdsgroepen	N	%
18 t/m 39 jaar	47	18
40 t/m 54 jaar	76	30
55 t/m 64 jaar	61	24
65 jaar of ouder	61	24
Niet ingevuld	*11*	*4*
Totaal	**256**	**100**

Geslacht	N	%
Man	159	62
Vrouw	85	33
Anders	*1*	*0*
Niet ingevuld	*11*	*4*
Totaal	**256**	**100**

Woonplaats	N	%
Loon op Zand	85	33
Kaatsheuvel	153	60
De Moer	6	2
Niet ingevuld	*12*	*5*
Totaal	**256**	**100**

Representativiteit en betrouwbaarheid

De resultaten van het onderzoek zijn gewogen naar de leeftijd. We doen dit om over- of ondervertegenwoordiging van groepen in de respons te corrigeren zodat het overeenkomt met de verdeling in de totale populatie. Zo was er bij dit onderzoek een ondervertegenwoordiging van 18-39-jarigen en 65-plussers en een oververtegenwoordiging van mensen tussen de 40 en 55 jaar.